

- Lääketieteellinen tieto traditiona, nuorten hyvinvointi laaja yhteiskunnallinen kysymys, jossa tarve monitieteisyyteen
- Lausuman tulee perustua tietoon, vaikka aihe kirvoittaa runsaasti mielipiteitä
- Kohderyhmä; (nuoruusikä) 13-22 vuotiaat, hyvinvointi ja pahoinvointi ei määritellä,
- Painopiste terveydessä, etenkin mielenterveydessä ja siihen kytkeytyvissä kysymyksissä

1 Miten nuoret voivat?

2 Mitkä ovat nuorten hyvinvoinnin edellytykset ?

3 Miten ehkäistä nuorten pahoinvointia?

4 Mitä nuorten palveluita tulisi kehittää ja miten?

5 Mitä ja miten tulisi tutkia?

- LT, lastenpsykiatri, lastenpsykiatrian apulaisopettaja **MATTI KAIVOSOJA**
 - paneelin puheenjohtaja
 - Turun yliopisto
- Nuorisopsykiatrian erikoislääkäri, LT **LINNEA KARLSSON**,
 - paneelin sihteeri
 - TYKS, THL
- VTT, sosiaalipsykologi, suunnittelija **LEENA EHRLING**
 - Suomen Mielenterveysseura, Koulutuskeskus
- Psykiatrian erikoislääkäri, dosentti **TARJA MELARTIN**
 - THL, HUS/HYKS Jorvin sairaala
- Psykiatrian ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäri, psykoterapeutti VET **KARI PYLKKÄNEN**
- Lastentautien erikoislääkäri, LKT **RAISA LOUNAMAA**
 - HUS / Porvoon sairaala
- Pääsihteeri, dosentti **MIRJAM KALLAND**
 - Mannerheimin Lastensuojeluliitto
- Apulaisylilääkäri, yleislääketieteen erikoislääkäri **JUHANI LAAKSO**
 - Seinäjoen terveystieteiden keskus
- Terveyspalvelujen vastuualuejohtaja, ylilääkäri LL **MATTI PIETIKÄINEN**
 - Kuopion kaupunki
- Sairaanhoidopiirin johtaja, dosentti **JOUKO ISOLAURI**
 - Keski-Suomen sairaanhoidopiiri
- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman ohjelmajohtaja **GEORG HENRIK WREDE**
 - Opetusministeriö
- Kansanedustaja **AILA PALONIEMI**
 - Eduskunta
- FM, MA, toimittaja **TIINA MERIKANTO**
 - YLE ajankohtaisjournalismi, Ajankohtainen kakkonen
- Opiskelija **VILLE VIRTANEN**
 - Suomen lukiolaisten liiton puheenjohtaja 2009
- Opiskelija **SUSANNA HAAPALAINEN**
 - Ammattiin opiskelevat - SAKKI ry:n puheenjohtaja

- Nuori ruumiissaan – fyysinen terveys
- Nuoren psyykkisen kehityksen tehtävä
- Perhe nuoren kasvun ensimmäisenä ympäristönä
- Koulu toisena kasvuympäristönä
- Nuoruuden sosiaaliset ulottuvuudet ja nuorten osallisuus

- Terveyskehitys on ollut monilta osin myönteinen, mm. kuolleisuus on vähentynyt
- Noin 10% nuorista on jokin somaattinen pitkäaikaissairaus
- Lihavuus on lisääntynyt ja muodostaa yhden suurimmista terveysuhkista
- Humalajuomisen määrä on lisääntynyt ja sukupuolierot alkoholin käytössä kaventuneet
- Puberteetti on aikaistunut

- Nuorten mielenterveyden häiriöt ovat yleisiä (20%) ja ne ovat keskeisin terveysuhka
- Nuorten mielenterveyden häiriöille on tyypillistä moniongelmaisuus ja usean häiriön samanaikaisuus
- Merkittävä osa psyykkisesti oireilevista nuorista ei ole palvelujen piirissä
- Psyykinen terveys on riskitekijöiden ja suojaavien tekijöiden yhteisvaikutuksen tulos
- Psykososiaalinen pahoinvointi kasaantuu ja nuoruusikäinen väestö on voimakkaasti polarisoitunut monen terveyden ja hyvinvoinnin mittarin suhteen

- Mielen terveyden häiriöiden lisääntymisestä häiriötasolla ei ole yksiselitteistä tutkimustietoa
- Terveyden kannalta väestöryhmittäisten erojen väheneminen on suurimpia haasteita
- Nuorten seksuaaliterveyden ulottuvuudet tulee huomioida

- terveysongelmat kasaantuvat peruskoulun aikana huonon koulumenestyksen ryhmiin ja peruskoulun loputtua koulu-uran heikon etenemisen ryhmiin
- koulukiusaamisen määrä ei ole muuttunut vuoden 1995 jälkeen
- erityisopetuksen tarjonta sekä erityisopetuksessa olevien nuorten määrä on kasvanut

Mitä nuorten palveluita tulisi kehittää ja miten?

- Terveyttä edistävä työ on tärkeä periaate kaikilla palvelujärjestelmän tasoilla
- Nuorten palvelujärjestelmä tulee nähdä kokonaisuutena nykyisistä rakenteista ja hallintokuntien rajoista välittämättä siten, että vastataan mahdollisimman hyvin ja joustavasti tarpeeseen
- Nuorille tulee olla matalan kynnyksen hoitopaikkoja
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto tarvitsevat tuekseen toimivan nuorisopsykiatrisen palvelujärjestelmän
- Palvelujärjestelmään kohdistuneet 1990-luvun taloudellisen laman aikana syntyneet vinoumat pitää korjata

Mitä nuorten palveluita tulisi kehittää ja miten?

Menetelmät ja osaaminen (1)

- Kehittämisen keskeinen tavoite tulee olla palvelujärjestelmän pirstaleisuuden vähentäminen sekä laaja-alainen ammatillinen yhteistyö
- Kunnan perusterveydenhuollon organisaatiossa tulee olla virkavastuulla toimiva koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta vastaava lääkäri
- Eri sektoreilla toimiville ammattilaisille pitää suunnitella ja kehittää yhteistä koulutusta ja varmistaa ammattitaito palvelujärjestelmän eri tahoilla. Myös lääkärikoulutukseen tulee sisältyä nuorisolääketieteen koulutusta
- Uusia palveluita perustason ja sairaanhoitopiirien palvelujen rajapinnalle tulee kannustaa
- Monikulttuurisuus ja maahanmuuttajaperheiden erityistarpeet tulee huomioida palveluissa

Mitä nuorten palveluita tulisi kehittää ja miten?

Menetelmät ja osaaminen (2)

- Systemaattinen seulonta parantaa ongelmien tunnistamista, erityinen huomio interventioihin tunnistamisen jälkeen
- Tutkimusnäytön perusteella vaikuttaviksi havaittuja menetelmiä pitää ottaa aktiivisesti käyttöön
- Alueellisesti tulee suunnitella hoitopolut ja pyrkiä yhtenäistämään käytäntöjä eri puolilla maata.
- Nuorten hyvinvointia edistäviä palveluita kehitettäessä on huomioitava nuorten toimintaympäristö. Internet-pohjaisten palveluiden tuottamisessa on huolehdittava, että nuorilla on aina mahdollisuus varmistaa tietojen oikeellisuus ja luotettavuus. Nettiauttamisen menetelmiä on kehitettävä mm. siten, että varmistetaan asianmukainen hoitoonohjaus.

Mitä nuorten palveluita tulisi kehittää ja miten?

Kohderyhmät

- Erityishuomiota edellyttävät: nuoret, joiden vanhemmilla on päihde- tai mielenterveysongelma, yksinhuoltajaperheissä elävät nuoret, koulupudokkaat sekä moniongelmaiset ja sijoitetut nuoret.
- Nuorten käytöshäiriöiden hoitoa pitää kehittää ja näille häiriöille on luotava Käypä hoito –suositus.
- Nuorten päihdeongelmien hoitopolkuja tulee kehittää
- Nuorten mielialahäiriöiden hoitoa voidaan kehittää Käypä hoito –suositusten pohjalta
- Somaattisesti pitkäaikaissairaita nuoria hoitavilla tulisi olla riittävät valmiudet huomioida nuoruuden kehitysvaiheet ja perheen merkitys nuoren hoidossa sekä tunnistaa psykososiaalisen kehityksen poikkeamia.

Suosituksukset nuorten mielenterveyspalveluille

- Nuorten mielenterveyden häiriöiden asianmukainen hoito on aina samalla myös ennaltaehkäisyä
- Raja perheneuvontatoiminnan ja terveydenhuollon välillä on purettava
- Nuorten erikoistuneille avohoidon mielenterveyspalveluille tulee laatia ja ottaa käyttöön laatujärjestelmä
- Psykososiaaliset hoitomuodot ovat nuorten mielenterveyskysymysten hoidossa ensisijaisia
- Psykoterapeuttisia valmiuksia ja psykoterapian hoitoketjuja tulee kehittää
- Nuorten psyykenlääkityksen aloittaminen vaatii erityistä harkintaa ja huolellista arviointia

Suositukset nuorten mielenterveyspalveluille

- Yhtenäiset hoitoon pääsyn ikäraajat nuorisopsykiatrian avopalveluille tulee ottaa käyttöön koko maassa. Suositus kohdeikäryhmien ikärajoiksi on 13 – 22 v (hoidon jatkuessa tarvittaessa - 25 v.)
- Nuorisopsykiatrian ja lastensuojelun toimijoiden yhteistyötä tulee kehittää
 - järjestämällä yhteisiä koulutustilaisuuksia ja neuvotteluja
 - kehittämällä voimakkaasti erikoistuneiden mielenterveyspalvelujen tarjontaa sijaishuollossa oleville nuorille

Mitä nuorten palveluita tulisi kehittää ja miten?

Suosituksukset nuorten mielenterveyspalveluille

- Yksityisille sijaishuollon laitoksille tulee luoda ja ottaa käyttöön laatu- ja hoidon seurantajärjestelmä.
 - Yksityisiin sijaishuollon laitoksiin sijoitetuille nuorille tarjottavia mielenterveyspalveluja tulee kehittää parantamalla palvelujen saatavuutta ja yhteistyötä sosiaalitoimen sektorilla toimivien laitosten ja terveydenhuollonpalvelujen kesken.
- Nuorten psykiatrisen kuntoutuksen kehittäminen tulee asettaa prioriteettiasemaan.
- Kouluihin tulee luoda opiskeluhuollon työryhmät, jotka tarjoavat lähipalveluja nuorille ja heidän perheilleen nopeasti arvion ja tekevät perustason hoitosuunnitelman.
 - Koululaisten terveys-konsensuskokouksen suositukset ovat edelleen voimassa ja niiden toteutumisesta pitää huolehtia

Mitä nuorten palveluita tulisi kehittää ja miten?

Suosituksia nuorten mielenterveyspalveluille

- Jatkohoito erikoissairaanhoidon palvelujen jälkeen on kehittämätöntä ja siihen tulisi panostaa.
- Palvelujen kehittämisen tulee toteutua pitkäjänteisesti palvelujen tuottajien vastuulla
- Nuorten mielenterveyspalvelujen hoitoketjut toimivat useiden eri omistajien vastuulla.
 - Palveluja voidaan tuottaa myös yhteistyössä usean sektorin kesken.
 - Määriteltävä selkeästi eri prosessien omistajuus
- Toisen asteen oppilaitosten opiskelijaterveydenhuolto tulee järjestää kattavasti ja yhdenmukaisesti
- Työnohjauksen saatavuus on turvattava nuorten parissa mielenterveystyötä tekeville henkilöille.

Mitä palveluja koskien?

- Häiriöiden ylisukupolvinen siirtyminen
 - preventiomenetelmien kehittäminen
- Interventioiden vaikuttavuustutkimus
 - psykososiaaliset interventiot, lääkehoito, preventiomenetelmät
- Sukupuolierojen huomioiminen tutkimuksessa
- Terveystaloustieteellinen tutkimus
- Mielenterveyden häiriöiden ja työkyvyn välisen yhteyden tutkimus
- Palvelujärjestelmän ja -tapahtuman tutkimus, käyttäjäkokemukset, prosessitutkimus, case-analyysit
- Koulutukseen kohdistuneiden säästöjen vaikutus nuoriin

Miten?

- Tarvitaan laaja-alaista ja monitieteistä tutkimusta sekä tutkimusta koordinoivia rakenteita
- Pitkittäistutkimuksia tulee suosia poikkileikkaustutkimusten sijaan
- Biologisten ja psykososiaalisten näkökohtien yhdistäminen tutkimuksessa
- Lastensuojelun rekisteritietojen kehittäminen on välttämätöntä tutkimuksen tueksi

www.duodecim.fi

Konsensuskokoukset